

Jobbplan för en fungerande integration

Sverige har en jobbkris. Därför presenterar Centerpartiet nu en jobbplan för hur nästa regering behöver agera de första 100 dagarna för att börja vända utvecklingen.

Centerpartiet

Sveriges arbetsmarknad är delad och dysfunktionell

Över 500 000 svenskar är arbetslösa och Sverige har en arbetslöshet som fastnat på över 8% det senaste året. Det är en ökning med mer än 100 000 arbetslösa sedan Tidöregeringen tillträdde.

Arbetslösheten är nu på nivåer som vi under 2000-talet bara sett under pandemin och finanskrisen. Skillnaden mellan EU:s genomsnittliga arbetslöshet (5,9%) och Sveriges arbetslöshet (8,7%) kostar statskassan 45 miljarder om året. Det motsvarar 80 000 sjuksköterskor eller 75 000 lärare. Jobbkrisen är en akut välfärdsfråga.

Vidare är en dryg tredjedel, 204 000 personer, av alla arbetslösa också långtidsarbetslösa. Det är en andel som växt över tid och nu är den högsta på över 20 år. Har man väl blivit långtidsarbetslös blir med tiden allt svårare att ta sig in på arbetsmarknaden och man riskerar permanent utanförskap.

Arbetslösheten är kraftigt varierande efter bakgrund. För inrikes födda är arbetslösheten 6,1% och för utrikes födda 15,9. Det är en ihållande trend över tid men i samband med migrationskrisen 2015 blev antalet utrikes födda arbetslösa för första gången fler än de inrikes födda, trots att de är en betydligt lägre andel av befolkningen i stort.

Detta gap beror i grunden på att kraven för att kliva in på den svenska arbetsmarknaden är mycket höga. Det svenska språket är ofta en grundförutsättning på många arbetsplatser och det finns mycket få jobb där den som saknar en gymnasieutbildning kan kliva in. För den som flyttat till Sverige blir det alltså mycket höga trösklar för att få ett första jobb och det är en orsak till att gapet i arbetslöshet mellan utlandsfödda och inrikes födda är exceptionellt stort. Men medan den nuvarande regeringen i första hand vill få människor att utvandra, ser vi dessa människor som en resurs och möjlighet för Sverige. De kan bidra och stärka vårt gemensamma samhälle.

Vi tror på ett gemensamt ansvar för att alla människor ska ha möjlighet att förverkliga sina liv och sina drömmar. Individen har ansvar att ta vara på de möjligheter som finns och samhället har ansvar att skapa fler möjligheter. När människor kan nå sin fulla potential och får friheten att leva det liv de vill leva – när människor lyckas – är det bra för Sverige. Det gynnar Sveriges tillväxt, stärker sammanhållningen i landet och skapar resurser för att fortsätta investera i människors och företags möjligheter.

I ett samhälle där friheten finns att skapa nya företag och nya idéer, skapas också många fler möjligheter för att komma ur utanförskap och lyckas med integrationen. Tyvärr tappar Sverige just nu i nyföretagande, tillväxt och jobbskapande, medan arbetslösheten stiger. Den trenden måste vändas.

7 avgörande beslut för de första 100 dagarna

Ska vi vända den allvarliga utvecklingen på arbetsmarknaden krävs åtgärder för att kapa företagens kostnader så att de har möjlighet att växa och råd att anställa fler. Samtidigt som vi förenklar för företagen måste vi investera i de som står längst från arbetsmarknaden och ställa högre krav på att själv anstränga sig. För den som är flitig och anstränger sig ska alla vägar stå öppna.

Sverige har bland världens högsta skatter på att anställa och det är uppenbart att det hämmar jobbskapandet. Samtidigt måste incitamentet att gå från bidrag till arbete vara starkare, därför vill vi sänka skatterna för de med de lägsta lönerna. Därför måste nästa regering omgående ta följande sju beslut för att vända jobbutvecklingen:

- **Sänka arbetsgivaravgifterna.** Avgifterna hämmar anställningar och bör sänkas generellt. I ett första skede vill vi slopa dem helt för utvalda kategorier: för dem med ingångslöner och unga, långtidsarbetslösa samt de tio första ett företag anställer. Satsningen mot de tio första anställda gäller i två år och koncentrerar sig därmed på nyföretagande. Så riktas satsningarna träffsäkert mot dem som är längst ifrån arbetsmarknaden samtidigt som vi stöttar nya och växande företag.
- **Sänka skatten på de med de lägsta inkomsterna.** Vi vill att skatten ska sänkas för de lägsta inkomsterna genom lägre inkomstskatt med störst effekt för de med låg- och medelinkomster, som del av en bred skattereform
- **Snabbutreda Jobbsvenska.** Utredningen ska klargöra hur SFI kan omvandlas till Jobbsvenska med fokus på att den studerande ska komma i arbete genom samarbete med näringslivet, med tydligare inriktning mot antingen jobb eller fortsatta studier. Undervisningen delas in i två spår, ett för personer med kortare utbildningsbakgrund och ett för personer med längre utbildningsbakgrund, där det i båda spåren utfärdas ett certifikat för framgångsrikt avslutade studier. Undervisningen bör så långt som möjligt vara arbetsplatsförlagd.
- **Ge försäkringskassan i uppdrag att villkora föräldraledighet.** Utrikesfödda som fått asyl, eller dess anhöriga, och som inte pratar svenska ska begränsas samt villkoras med svenskundervisning. En utrikesfödd person som fått asyl eller dess anhöriga som inte pratar svenska ska efter ett års föräldraledighet läsa svenska två dagar i veckan som villkor för att få fortsätta vara föräldraledig. När föräldern läser svenska ska barnet gå i förskola för att också lära sig svenska. Vi vill även halvera antalet dagar med föräldrapenning för den som kommer till Sverige med barn som fyllt ett år.
- **Ge Arbetsförmedlingen i uppdrag att införa ett obligatoriskt nystartsår.** Införs för alla som står långt från arbetsmarknaden och inte har svenska språket. Alla som inte haft ett jobb på tre år i Sverige ska ta del av ett nystartsår med studier på heltid i svenska och yrkeskunskaper, kombinerat med praktik och matchning. Efter avslutat nystartsår ges automatiskt rätt till etableringsjobb och/eller nystartsjobb för ett snabbt inträde på arbetsmarknaden. Deltagande i nystartsår är ett krav för alla som idag får sin försörjning från det offentliga. Den som efter längre arbetslöshet vägrar delta i nystartsår kommer få påtagligt lägre bidrag.

- ✿ **Utred ett sammanhållet lärlingssystem.** Sverige behöver fler utbildningsformer där man kan lära sig ute på arbetsplatser och där näringslivet får styra utbildningarnas innehåll mer direkt. Vi vill ge fler chansen att lära sig jobbet på jobbet!
- ✿ **Bered en proposition som breddar etableringsjobben.** Utvidga införandet av etableringsjobben till företag utan kollektivavtal och till bemanningsföretag. Etableringsjobben är en så länge inte något annat än ett fiasko som bara kommit några enstaka till del trots att de i grunden var ett bra koncept, därför måste vi göra anställningsformen får genomslag i alla branscher till alla företag.